

VISIE VEILIGE LEEFOMGEVING EN DE OMGEVINGSWET

SAMENWERKEN AAN EEN VEILIGE LEEFOMGEVING

veiligheidsregio
gool en vechtstreek

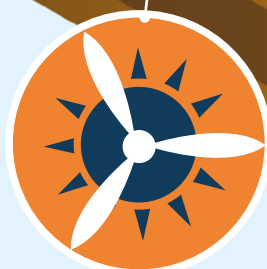
Veiligheidsregio Flevoland

EXTERNE VEILIGHEID

EVENEMENTEN

ENERGIE TRANSITIE

KLIMAAT

OVERSTROMING

VERDICHT WONEN

VOORWOORD

Met trots presenteren wij de Visie Veilige Leefomgeving en Omgevingswet voor de veiligheidsregio's Gooi en Vechtstreek & Flevoland. Als samenwerkende veiligheidsregio's bereiden we ons voor op de Omgevingswet, die naar verwachting in 2021 in werking treedt. Natuurlijk onderstrepen wij de maatschappelijke doelstelling van de Omgevingswet om een veilige en gezonde leefomgeving te realiseren en in stand te houden. Binnen onze verantwoordelijkheden en met de expertise en ervaring die binnen onze veiligheidsregio's aanwezig is adviseren we gemeenten, provincies en het waterschap graag bij de uitwerking van omgevingsvisies en omgevingsplannen.

OMGEVINGSVEILIGHEID IS MAATWERK

De besturen van Veiligheidsregio's Gooi en Vechtstreek & Flevoland vinden het belangrijk dat een gezonde en veilige leefomgeving wordt meegenomen in omgevingsvisies en omgevingsplannen en wordt meegewogen bij het afgeven van omgevingsvergunningen. De veiligheidsregio geeft risicogericht advies en draagt daarmee bij aan fysieke veiligheid. In dit boekje vertellen we graag wat de veiligheidsregio's verstaan onder een fysiek veilige leefomgeving en hoe wij kunnen helpen dit thema een plek te geven in de omgevingsvisie of het omgevingsplan. Daarbij benadrukken we dat er niet één passend antwoord is op de vraag hoe een veilige leefomgeving geborgd kan worden. Ieder gebied heeft namelijk andere karakteristieken en kent andere risico's. Elk bevoegd gezag kan daarin eigen prioriteiten stellen. Advisering door de veiligheidsregio is situatiegericht en wordt mede bepaald door de ambities van gemeenten.

VAN KERNWAARDEN NAAR RISICOPLATEN

Om dit maatwerk te realiseren hanteren de veiligheidsregio's een aantal kernwaarden en ontwerpprincipes op het gebied van fysieke veiligheid. In deze uitgave worden de kernwaarden toegelicht en voor een aantal thema's uitgewerkt in risicoplatten. Hiermee geven we een beeld van de toepassing van de kernwaarden voor maatschappelijke ontwikkelingen -zoals energietransitie en klimaatadaptatie en thema's als externe veiligheid, evenementen, overstromingen en verdicht wonen. Deze lijst is niet uitputtend en het is geen set van eisen en regels. Het zijn aandachtspunten en uitgangspunten die gebruikt worden bij de advisering die bijdragen aan een veilige leefomgeving.

SAMENWERKEN AAN EEN VEILIGE LEEFOMGEVING

De voorbereidingen op de Omgevingswet en de advisering op het gebied van veiligheid en gezondheid doen we niet alleen. In beide regio's participeren we in regiobrede overleggen met bevoegde gezagen (gemeenten, provincies en waterschappen) en ketenpartners zoals de GGD-GHOR, de Brandweer en de Omgevingsdienst Flevoland en Gooi en Vechtstreek om te komen tot een goede werkwijze.

Namens de besturen van de veiligheidsregio's Gooi en Vechtstreek & Flevoland hopen we dat deze risicoplatten bijdragen aan bewustwording in onze regio's dat samenwerken noodzakelijk is om te komen tot afgewogen omgevingsvisies, omgevingsplannen en omgevingsvergunningen. En daarmee natuurlijk een gezonde en veilige leefomgeving!

PIETER BROERTJES
Voorzitter Veiligheidsregio
Gooi en Vechtstreek

FRANC WEERWIND
Voorzitter Veiligheidsregio Flevoland

EEN VEILIGE LEEFOMGEVING EN DE OMGEVINGSVISIE

Het bereiken en in stand houden van een gezonde en veilige leefomgeving is de maatschappelijke doelstelling van de Omgevingswet. De veiligheidsregio's Gooi en Vechtstreek & Flevoland hebben onder andere verantwoordelijkheden op het gebied van de veilige en gezonde leefomgeving. De veiligheidsregio's Gooi en Vechtstreek & Flevoland zetten hun kennis en ervaring graag in om gemeenten voor de Omgevingswet te adviseren over het thema veilige en gezonde leefomgeving. In dit onderdeel vertellen wij u graag wat wij verstaan onder een veilige leefomgeving en hoe wij u kunnen helpen dit thema een plek te geven in de omgevingsvisie. In het volgende onderdeel zal door middel van risicoplatten worden ingezoomd op de raakvlakken tussen maatschappelijke opgave – zoals klimaatverandering en energietransitie - en het thema veilige leefomgeving.

DE KOMST VAN DE OMGEVINGSWET

In de compacte en dichtbevolkte veiligheidsregio zoals Gooi en Vechtstreek, maar ook in de veiligheidsregio Flevoland is het inrichten van de omgeving niet makkelijk. Functies zoals wonen, werken, reizen en recreëren raken elkaar en dat brengt risico's met zich mee. Bijvoorbeeld risico op brand, natuurbrand of risico's bij extreem weer. Deze risico's kunnen de gezondheid en veiligheid van de inwoners van het gebied en de omgeving aantasten. De inrichting van de leefomgeving bepaalt mede de mate van veiligheid en gezondheid van een gebied en vormt een voorwaarde voor een duurzame, maatschappelijke en economische waardevolle leefomgeving.

De komst van de Omgevingswet moet ervoor zorgen dat de balans tussen het beschermen en benutten van de fysieke leefomgeving wordt versterkt. De nieuwe wet vraagt een integrale benadering van de omgeving, ruimte voor lokale afweging en snellere en betere

besluitvorming. Dit betekent dat er in de toekomst minder normen zijn vastgesteld. Wanneer er toch normen zijn, dan zijn dit vaak lokale normen. Het is daarom belangrijk dat veiligheid en gezondheid vroegtijdig worden meegenomen in dit proces van belangenafweging.

DE VEILIGHEIDSREGIO'S GOOI EN VECHTSTREEK & FLEVOLAND EN DE OMGEVINGSWET

De veiligheidsregio's Gooi en Vechtstreek & Flevoland staan voor een goede hulpverlening, rampenbestrijding en crisisbeheersing. Het is onze wettelijke taak om branden, crises en rampen te voorkomen, beperken of bestrijden¹. Om daar uitvoering aan te geven heeft de veiligheidsregio verschillende taken. Zo verlenen de veiligheidsregio's Gooi en Vechtstreek & Flevoland hulp op straat voor de inwoners in onze veiligheidsregio.

¹ Artikel 2, Wet veiligheidsregio's (Wvr)

Verder levert de veiligheidsregio slagkracht bij rampenbestrijding en crisisbeheersing en voert de veiligheidsregio regie op fysieke veiligheid. Daarnaast richt de veiligheidsregio zich op het adviseren over en het houden van toezicht op een veilige en gezonde leefomgeving. Het adviseren bij visie-, plan-, en besluitvorming die voortvloeit uit Omgevingswet valt hieronder.

ONZE ADVIESPOSITIE BINNEN DE OMGEVINGSWET

Het wettelijke uitgangspunt om te adviseren bij het opstellen van omgevingsvisies en daaropvolgend omgevingsplannen, is terug te vinden in de Wet veiligheidsregio's (Wvr) en het besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl)².

In het kader van de Omgevingswet is het inventariseren van en adviseren over risico's van branden, rampen en crises een belangrijke verantwoordelijkheid en taak van de veiligheidsregio. De veiligheidsregio is daarmee medeverantwoordelijk voor een veilige leef-

omgeving³. Het omgevingsplan moet dan ook rekening houden met het voorkomen, beperken en bestrijden van branden, rampen en crises, de mogelijkheden voor personen om zich in veiligheid te brengen en geneeskundige hulpverlening⁴. Om dit op de juiste manier in een omgevingsplan te verwerken, is het essentieel dat de veiligheidsregio's Gooi en Vechtstreek & Flevoland ook adviseren bij het opstellen van een omgevingsvisie. Het omgevingsplan moet immers in lijn zijn met het vastgestelde beleid in de omgevingsvisie.

EEN VEILIGE LEEFOMGEVING

De Omgevingswet ziet veiligheid en gezondheid als een belangrijk onderdeel van de fysieke leefomgeving. De veiligheidsregio's Gooi en Vechtstreek & Flevoland richten zich in hun advisering dan ook op het creëren en/of behouden van een veilige en gezonde leefomgeving.

Dit is een omgeving waarin burgers veilig kunnen wonen, werken, recreëren en reizen.

Een veilige leefomgeving bestaat uit:

- Veilige bouwwerken;
- Een zelfredzame samenleving;
- Het beschermen van kwetsbare groepen;
- Effectieve hulpverlening;
- De continuïteit van de samenleving.

Een bewuste inrichting van de fysieke leefomgeving levert een belangrijke bijdrage aan het creëren en/of behouden van een veilige leefomgeving. Deze veilige leefomgeving levert ook een belangrijke bijdrage aan de gezondheid van mensen en het creëren en/of behouden van een gezonde leefomgeving⁵. De veiligheidsregio's Gooi en Vechtstreek & Flevoland zien hun toegevoegde waarde dan ook aan het begin van het proces van een omgevingsvisie, waar we samen met de gemeente, ketenpartners, initiatiefnemers, ondernemers, maatschappelijke organisaties en burgers een bijdrage leveren aan een veilige leefomgeving.

² Artikel 10 Wvr; Artikel 5.2 Bkl

³ Artikel 10, Wvr

⁴ Artikel 5.2, Bkl

⁵ Zie [Kernwaarden gezonde leefomgeving](#) voor kernwaarden specifiek gericht op de gezonde leefomgeving

KERNWAARDEN VOOR EEN VEILIGE LEEFOMGEVING

In een omgevingsvisie stelt een gemeente samen met ketenpartners, initiatiefnemers, ondernemers, maatschappelijke organisaties en burgers kaders voor de inrichting van een gebied. Eén passend antwoord geven op de vraag hoe een veilige leefomgeving geborgd kan worden in de omgevingsvisie is lastig. Ieder gebied heeft namelijk andere karakteristieken en dus ook andere risico's om rekening mee te houden. Ons advies zal daarom situatiegericht zijn en mede bepaald worden door de ambities van een gemeente.

De veiligheidsregio's Gooi en Vechtstreek & Flevoland hebben samen met andere veiligheidsregio's kernwaarden opgesteld die richting kunnen geven in het proces van visievorming en het borgen van veiligheid in de omgevingsvisie. De uitgangspunten vormen niet het advies van de regio's Gooi en Vechtstreek & Flevoland aan een gemeente, maar vormen kernwaarden op basis waarvan het gesprek kan worden

gestart. De eerste twee kernwaarden richten zich op het totstandkomingsproces van de omgevingsvisie. De derde kernwaarde betreft een aantal ontwerpprincipes die gehanteerd kunnen worden om een omgeving op een veilige manier in te richten. De laatste en vierde kernwaarde richt zich op risicocommunicatie en crisiscommunicatie.

KERNWAARDE 1

De veilige leefomgeving bepaalt mede de kwaliteit van de leefomgeving

Veiligheid is één van de thema's die een rol speelt bij de inrichting van de fysieke leefomgeving. Daarmee is het een thema dat gemeenten moeten opnemen in de omgevingsvisie. Een veilige leefomgeving draagt bij aan het leef- en vestigingsklimaat voor burgers, bedrijven en initiatiefnemers.

De veiligheidsregio's Gooi en Vechtstreek & Flevoland vinden het belangrijk dat veiligheid in een vroeg stadium wordt meegewogen als thema van de fysieke leefomgeving. Hiermee komen veiligheidsaspecten vroegtijdig in beeld en is er ruimte om zorgvuldige afwegingen te maken. Bovendien worden veiligheidsaspecten daardoor meegewogen wanneer andere thema's ook op tafel liggen.

KERNWAARDE 2

Samenwerken aan een veilige leefomgeving

Een veilige leefomgeving is een gezamenlijke verantwoordelijkheid, waarbij alle partijen hun verantwoordelijkheid voor hun deel van de risico's nemen⁶. De veiligheidsregio's Gooi en Vechtstreek & Flevoland streven daarom naar een goede samenwerking met alle partners om een duurzaam gezonde en veilige leefomgeving te creëren en/of te behouden.

In deze samenwerking maken de veiligheidsregio's Gooi en Vechtstreek & Flevoland gebruik van hun expertise en actuele informatie over veiligheid en risico's in de fysieke leefomgeving. Hierbij kijkt de veiligheidsregio naar risico's op brand, opslag, vervoer en gebruik van gevaarlijke stoffen, risico's op natuurbranden, risico's bij evenementen en bereikbaarheid voor de hulpdiensten.

⁶ Afdeling 1.3 'zorg voor de fysieke leefomgeving' van de omgevingswet

De veiligheidsregio's Gooi en Vechtstreek & Flevoland kijken ook naar gevolgen van lange termijn ontwikkelingen zoals klimaatverandering en energietransitie. Hierbij kijken de veiligheidsregio's Gooi en Vechtstreek & Flevoland naar de thema's: waterveiligheid, extreem weer, droogte, hitte, toenemend risico op natuurbranden en risico's van nieuwe mogelijkheden van energieopwekking en –opslag⁷. In de toekomst zullen juist deze ontwikkelingen bepalend zijn voor een veilige leefomgeving. De veiligheidsregio kijkt dus met een brede blik naar de veilige leefomgeving en maakt niet alleen de risico's, maar ook de mogelijkheden voor ontwikkeling in de gemeente inzichtelijk.

⁷ Zie regio's Gooi en Vechtstreek & Flevoland praatplaten 'maatschappelijke thema's en veilige leefomgeving'

KERNWAARDE 3

De fysieke leefomgeving wordt mede vormgegeven volgens de ontwerpprincipes voor een veilige leefomgeving

In de derde kernwaarde reikt de veiligheidsregio een vijftal ontwerpprincipes aan voor het ontwerpen van een veilige fysieke leefomgeving. In het omgevingsplan kunnen daar vervolgens planregels en eventuele omgevingswaarden aan gekoppeld worden. In deze ontwerpprincipes is een volgorde aangebracht: van het voorkomen van risico's tot acute hulpverlening bij crises.

1. Voorkomen of beperken van risico's vergroot de veiligheid

Maatregelen aan de bron van het risico zijn de krachtigste manier om de veiligheid te verbeteren en hebben daarom de voorkeur. Een voorbeeld van een risicobron is een bedrijf met gevaarlijke stoffen of een droog bos. Natuurlijk zijn er ook risico's die niet duidelijk één bron hebben, bijvoorbeeld wanneer het gaat om een overstromingsrisico of extreem weer.

2. Afstand tot de risico's vergroot de veiligheid

Het voorkomen of beperken van risico's aan de bron is niet altijd mogelijk of toereikend. In dat geval is het belangrijk om de omgeving zo in te richten dat risico's beperkt worden. Dit betekent dat de fysieke afstand tot een risico moet worden vergroot om slachtoffers, letsel, overlast en (economische) schade te beperken. Dit is extra belangrijk wanneer zich in de omgeving (zeer) kwetsbare groepen (kinderen, mensen met een beperking of ouderen) of vitale infrastructuren bevinden. Dit zijn bepaalde processen die zo essentieel zijn voor de samenleving dat uitval of verstoring tot maatschappelijke ontwrichting leiden en een bedreiging kunnen vormen voor de (nationale) veiligheid. Elektriciteit, toegang tot internet en drinkwater zijn voorbeelden van vitale infrastructuren. Het bewaren van afstand is een maatregel die ook bijdraagt aan een gezonde leefomgeving⁸. Het houden van afstand vermindert het risico

op domino-effecten in het gebied. Oftewel het leidt minder snel tot een volgend incident in de omgeving.

3. Bouwwerken en omgeving bieden bescherming

Kan de veiligheid (1) aan de risicobron niet (verder) verhoogd worden en (2) voldoende afstand tot de risicobron niet worden gegarandeerd, dan is het belangrijk dat zowel de (bestaande) gebouwen als de (bestaande) omgeving de nadelige effecten van een incident verminderen en/of de mogelijkheid bieden om te schuilen. Dat kan door bewuste keuzes te maken in bijvoorbeeld gebiedsindeling, locatiekeuze, manier van bouwen, het type bebouwing en de inrichting van een gebouw.

4. Bouwwerken en gebieden zijn veilig te verlaten

Bieden gebouwen en/of omgeving onvoldoende bescherming, dan is ontruiming een maatregel om slachtoffers te voorkomen. Het is daarom belangrijk om bij het ontwerp van de omgeving en gebouwen rekening

te houden met vluchtroutes. Door de aanwezigheid van goede en duidelijke vluchtwegen kunnen mensen snel en veilig naar een veilige omgeving vluchten.

5. De omgeving maakt snel en effectief optreden van de hulpdiensten mogelijk

Een bewuste inrichting van de fysieke leefomgeving draagt bij aan snelle en effectieve hulpverlening wanneer dat nodig is. Hulpverleners kunnen sneller optreden als de bereikbaarheid van gebieden, bouwwerken, bedrijven en evenementen doordacht is. Zo kunnen hulpverleners sneller mensen bereiken, in veiligheid brengen en kunnen de gevolgen van een incident beperkt worden. Een goede bluswatervoorziening nabij de risicobron en goede opstelplaatsen voor de hulpdiensten zijn ook belangrijk. Bereikbaarheid voor hulpdiensten en aanwezigheid van bluswater wordt door het Rijk overgedragen aan gemeenten. De veiligheidsregio gaat hierover dan ook graag met gemeenten in gesprek.

⁸ Zie [Kernwaarden gezonde leefomgeving](#) voor kernwaarden specifiek gericht op de gezonde leefomgeving

KERNWAARDE 4

Iedereen is bekend met risico's en weet hoe te handelen wanneer dat nodig is

Het inzichtelijk maken van de risico's en het bieden van handelingsperspectief, draagt bij aan de zelfredzaamheid en samenredzaamheid van burgers.

De risicocommunicatie (voor een incident) onderscheiden we van crisiscommunicatie (tijdens een crisissituatie).

Door burgers vooraf te informeren over wat te doen tijdens een crisis kan hun handelingsperspectief en zelfredzaamheid worden vergroot. Risicocommunicatie heeft vele vormen, van een meterkastkaart tot bijeenkomsten en rondleidingen bij bedrijven. Crisiscommunicatie tijdens een incident is een verantwoordelijkheid van de burgemeester van de gemeente waar het incident zich voordoet. Via crisiscommunicatie kan handelingsperspectief worden gegeven aan burgers in de omgeving van een incident.

Bent u benieuwd wat we voor u kunnen betekenen? Gaat u aan de slag met een omgevingsvisie?

Onze adviseurs veilige leefomgeving staan voor u klaar.

Neem contact op via de emailadressen:
risicobeheersing@brandweerflevoland.nl
preventie@brandweergooivecht.nl

EXTERNE VEILIGHEID

veiligheidsregio
gool en vechtstreek

Veiligheidsregio Flevoland

PAGINA 10/21

VORIGE PAGINA

HOME

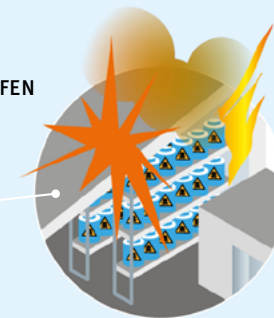
VOLGENDE PAGINA

TRANSPORT OVER WATER
brand / ontploffing / giftige wolk

GROTE OPSLAGLOODSEN
langdurige rookontwikkeling door uitbrandscenario

OPSLAG VAN GEVAARLIJKE STOFFEN
brand / ontploffing / giftige wolk

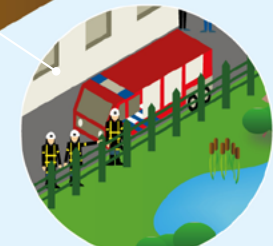
TRANSPORT OVER HET SPOOR
brand / ontploffing / giftige wolk

TRANSPORT OVER DE WEG
brand / ontploffing / giftige wolk

**TRANSPORT GEVAARLIJKE
STOFFEN VIA BUISLEIDINGEN**
brand / ontploffing

BLUSWATERVOORZIENING
onbereikbaar en te weinig bluswater

Dagelijks vinden er transporten gevaarlijke stoffen plaats over de weg, het spoor, over de waterwegen en ondergronds via buisleidingen. Daarnaast worden gevaarlijke stoffen opgeslagen, gebruikt in de industrie of voor andere activiteiten binnen een bedrijf. Gevaarlijke stoffen vervoeren en het gebruik bij activiteiten binnen een bedrijf is risicovol. Om gevaarlijke stoffen te vervoeren moeten vervoerders of ondernemers van bedrijven zich houden aan veiligheidseisen. Ondanks alle genomen veiligheidsmaatregelen kan er altijd een ongeval plaatsvinden waarbij gevaarlijke stoffen vrijkomen.

Omgevingsveiligheidsbeleid in het kader van de Omgevingswet biedt de kaders om een gebied zo in te kunnen richten op basis van een omgevingsplan dat mensen die er wonen of werken voldoende zijn beschermd bij ongevallen met gevaarlijke stoffen. De betekenis van ‘voldoende bescherming’ kan in een woonwijk anders zijn dan op een industrieterrein. Door vooraf na te denken en doeltreffende maatregelen te treffen, kunnen mensen die in het gebied wonen of

werken worden beschermd, bijvoorbeeld door afstand te houden of mensen in het gebied de mogelijkheid te bieden om te vluchten of schuilen. In het omgevingsveiligheidsbeleid is naast het instrument *plaatsgebonden risico*, het instrument *aandachtsgebieden* geplaatst om invulling te geven aan het beschermen van de omgeving. Als er toch een ongeval gebeurt, is het nodig de omgeving te beschermen tegen gevaren als brand, explosie of een gifwolk. Omgevingsveiligheid richt zich op de balans tussen activiteiten met gevaarlijke stoffen en inrichting van de omgeving. De bescherming en eventueel te treffen maatregelen zijn op de omgeving gericht.

AANDACHTSPUNTEN:

- Rekening houden met de aandachtsgebieden (brand, explosie en gifwolk).
- Indien mogelijk afstand houden tot de risicobron bij het toelaten van nieuwe gebouwen of wijzigingen van gebruiksfuncties.
- Beperken van personendichtheden in de omgeving van de risicobron en houdt in het bijzonder rekening met

de zeer kwetsbare objecten zoals kinderdagverblijven en zorginstelling waar verminderd zelfredzame personen in verblijven.

- Zorgen dat de vlucht- en/of schuilmogelijkheden zijn afgestemd op het aantal aanwezige personen. Dit kan door het situeren van vluchtwegen van de activiteit met gevaarlijke stoffen af, te zorgen voor verschillende ontsluitingswegen en te zorgen dat de schuilmogelijkheden groot genoeg zijn.
- Vooraf onderzoeken welke omgevingsmaatregelen kunnen worden getroffen om de gevolgen van een incident te beperken. Bijvoorbeeld om de verspreiding van een plasbrand te beïnvloeden of een wal die bij een explosie scherven tegen houdt en wellicht zelfs de drukgolf deels kan afbuigen.

EVENEMENTEN

veiligheidsregio
gool en vechtstreek

Veiligheidsregio Flevoland

PAGINA 12/21

VORIGE PAGINA

HOME

VOLGENDE PAGINA

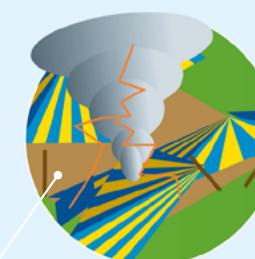
FOODTRUCKS
met gastanks,
ontbrandingsgevaar,
ontploffing,
risico brandoverslag

VLUCHTCAPACITEIT
smalle doorgangen,
grote populatie

GEHOORSCHADE

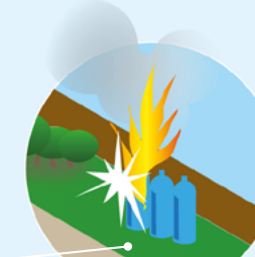
EXTREEM WEER
neerslag, wind(hozen),
extreme temperaturen
en onweer

EOS SYSTEEM
ontbrandingsgevaar,
ontploffing

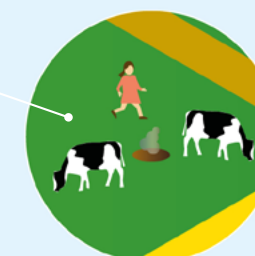
VERDRINKINGSRISICO

GAS OPSLAG
ontbrandingsgevaar,
ontploffing

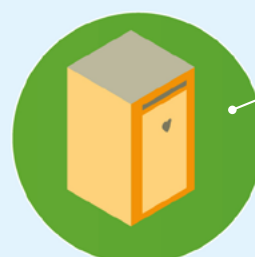
EHBO-POSTEN
afgestemd op soort
evenement (bijv. alcohol,
drugs, soort activiteit
en jaargetij)

**RISICO'S DIEREN
EVENEMENTEN(TERREIN)**
risico op infectieziekte
(zoönose) bij contact tussen
dier en mens. Tevens tijd
nodig tussen begrazing en
gebruik als evenementen-
terrein

**BEREIKBAARHEID
HULPDIENTEN**

SANITAIRE VOORZIENINGEN
inrichting van sanitair, legionella preven-
tie en vrij verkrijgbaar drinkwater

VOEDSELBEREIDING
risico op voedselvergiftiging

Binnen de veiligheidsregio's Gooi en Vechtstreek & Flevoland vinden jaarlijks verschillende evenementen plaats variërend van kleine braderieën tot grote festivals. Hierbij is een tendens waarneembaar dat het aantal en de complexiteit van evenementen nog steeds toeneemt. Om evenementen ordelijk en veilig te laten verlopen, moet er met allerlei aspecten rekening worden gehouden. Bij het opstellen van een omgevingsvisie is het wenselijk om stil te staan bij evenementen in de gemeente en hoe hier mee wordt omgegaan. Nadat de strategische keuzes zijn vastgelegd in de omgevingsvisie kunnen in het omgevingsplan regels worden opgenomen om veiligheid en gezondheid te borgen.

AANDACHTSPUNTEN:

- Afweging maken wat de invloed is op de omgeving wanneer er sprake is van gelijktijdig gebruik van evenementengebieden of als wegwerkzaamheden plaatsvinden in de gebieden dan wel de omgeving.
- Rekening houden met de gevaren van nabijgelegen transportroutes gevaarlijke stoffen -inclusief buisleidingen- en risicovolle objecten die in geval van incidenten een negatief effect kunnen hebben op een evenementengebied.
- Aandacht hebben voor flora en fauna maar ook natuurbrandrisico's wanneer een evenementengebied zich bevindt in of nabij een natuurgebied.
- Bij het inrichten van het evenementengebied zorgdragen voor voldoende parkeermogelijkheden en het regelen van de bereikbaarheid, zowel naar het evenement als de nabije omgeving, van de hulpdiensten. Hierbij zijn de routes

van de hulpdiensten zoveel mogelijk gescheiden van de verkeersstromen voor het publiek.

- In geval van vluchten bij calamiteiten rekening houden met voldoende vluchtcapaciteit op een evenementengebied zelf maar ook vluchtcapaciteit naar de omgeving. De vluchtroutes behoren duidelijk herkenbaar te zijn en over voldoende breedte vrij te zijn van obstakels om (grote) groepen mensen te kunnen laten vluchten.
- In basis: rekening houden met de thema's bereikbaarheid, bestrijdbaarheid en zelfredzaamheid.

ENERGIETRANSITIE

veiligheidsregio
gool en vechtstreek

Veiligheidsregio Flevoland

PAGINA 14/21

VORIGE PAGINA

HOME

VOLGENDE PAGINA

BIOMASSA
brand / ontploffing

BIOVERGISTING
brand / ontploffing / giftige wolk

WINDMOLENS
op hol slaan, verlies van wieken

**CNG-LNG TANKSTATION
VOOR SCHEPEN**
brand / ontploffing

OPLAADPAAL VOOR AUTO'S
brand / ontploffing / giftige wolk

**ZONNEPANELEN EN
BUURT BATTERIJEN + OPSLAG
LI-ION BATTERIJEN**
brand / ontploffing / giftige wolk

**AUTO OP ALTERNIEVE
BRANDSTOF
IN INPANDIGE GARAGE**
brand / ontploffing / giftige wolk

WATERSTOF TANKSTATION
brand / ontploffing

Nederland staat voor een enorme uitdaging op energiegebied. Fossiele brandstoffen zijn 'uit', duurzame alternatieven hebben de toekomst. Om de klimaatdoelstellingen te halen, moet het hele energiesysteem op de schop, om te bereiken dat de CO₂-uitstoot in 2050 is teruggebracht tot nagenoeg nul. Daarnaast moeten gemeenten uiterlijk eind 2021 een transitievisie warmte vaststellen. Hierin is een tijdspad vastgelegd wanneer wijken worden verduurzaamd en van het aardgas afgaan. Dit betekent dat ze grootschalig en planmatig aan de slag gaan met de verduurzaming en het aardgasvrij maken van de gebouwde omgeving. In deze enorme transitie waarin uiteindelijk alle 8 miljoen gebouwen geen aardgas meer gebruiken, geïsoleerd worden en voorzien worden van duurzame energie krijgt de gemeente de regierol.

Maar die energietransitie heeft ook zijn keerzijde, zoals nieuwe veiligheidsrisico's rond elektrisch rijden, waterstof en grootschalig gebruik van zonnepanelen in combinatie met lithium-ion buurtbatterijen,

gebruik van biomassa en geothermie. Nieuwe veiligheidsrisico's voor de fysieke leefomgeving. Veiligheidsrisico's zijn mogelijke negatieve gevolgen voor de veiligheid en gezondheid van mens en milieu. De risico's van vernieuwingen met betrekking tot de winning, opslag, productie, transport en het gebruik van energie zijn, echter, nog grotendeels onbekend. Volgens het Ministerie van Economische Zaken¹ zijn alle partijen, maar primair overheden (en daarmee ook de veiligheidsregio's als verlengd lokaal bestuur), gezamenlijk verantwoordelijk voor het omgevingsmanagement bij energieprojecten; het afwegen van verschillende omgevingsfactoren zoals milieu, gezondheid, veiligheid etc. is dus een integrale opgave. Met de komst van de Omgevingswet wordt die integrale werkwijze gefaciliteerd en komt er meer ruimte om op lokaal niveau afwegingen te maken over hoe initiatieven op een veilige manier mogelijk te maken (Novi, Projectplan Fase 2)². Naast bijvoorbeeld kosteneffectiviteit,

technische haalbaarheid en omgevingskwaliteit, vormt veiligheid namelijk één van de afwegingsfactoren in de besluitvorming over de inrichting van de fysieke leefomgeving. De veiligheidsregio wil een veilige energietransitie faciliteren, door vroegtijdig te adviseren op beleidskeuzes en optiedocumenten die lokaal voorliggen.

AANDACHTSPUNTEN:

- Betrek de veiligheidsregio's Gooi en Vechtstreek & Flevoland in een vroeg stadium bij nieuwe initiatieven op het gebied van de energietransitie, zodat zij vroegtijdig risico's inzichtelijk kan maken en hierover kunnen adviseren.
- Reserveer planruimte voor het realiseren van duurzame energievoorzieningen waarbij rekening wordt gehouden met de risico's hiervan.
- Risico's van alternatieve energiebronnen zoals waterstof, hybride en elektrisch. Reguliere veiligheidsmaatregelen voor voertuigen op traditionele brandstoffen kunnen niet afdoende zijn voor de risico's van o.a. waterstoflekkages en brand in een li-ion batterij.

¹ Energieagenda (2016), Ministerie van Economische Zaken

² Nationale Omgevingsvisie (NOVI) Projectplan Fase 2 (2017)

VEENDIJK BEZWIJKT
door uitdroging van de
veendijk

WINDHOZEN
uitval infrastructuur elektra
en communicatie
door windhozen en valwinden

WATEROVERLAST
risico bereikbaarheid van
hulpdiensten door
ondergelopen wegen

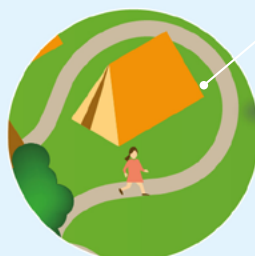

EVACUATIE
kwetsbare groepen
bij overstroming

WATEROVERLAST
door langdurige neerslag
ontstaan problemen met
afvoer van overtollig water

EVACUATIE
kwetsbare groepen
bij heidebrand

Klimaatverandering leidt ertoe dat weersomstandigheden extremer worden en vaker zullen voorkomen. Hitte, droogte, wateroverlast (extreme buien met o.a. onweer en valwinden) en overstromingen hebben gevolgen voor de veiligheid en gezondheid van de omgeving. Het is daarom belangrijk om in de omgevingsvisie stil te staan bij de raakvlakken tussen klimaat(adaptatie) en een veilige en gezonde leefomgeving.

Door middel van een klimaatstresstest maken gemeenten kwetsbare plekken voor overstroming, wateroverlast, droogte en hitte inzichtelijk. Deze resultaten zijn input voor het in beeld brengen van de gevolgen van klimaatverandering voor de veiligheid en gezondheid van de inwoners van het gebied en de omgeving. Het is daarom waardevol om de resultaten van de klimaatstresstesten te gebruiken bij het opstellen van een omgevingsvisie.

AANDACHTSPUNTEN WATEROVERLAST:

- Wanneer er – bijvoorbeeld door extreme neerslag – water op de weg staat wordt het voor personenauto's lastig om over deze wegen te rijden. Vanaf 15 centimeter water zullen de meeste auto's stoppen met rijden. Vanaf 30 centimeter kunnen kleine personenauto's gaan drijven.
- Wateroverlast en/of extreme buien (o.a. met onweer en valwinden) kunnen leiden tot uitval van vitale infrastructuur. Door een bewuste inrichting van de leefomgeving kunnen dergelijke objecten worden beschermd.
- Als gevolg van het uitdrogen van dijken kan er wateroverlast of een overstroming ontstaan. De dijk kan verzakken of doorbreken als gevolg van droogte of extreem weer.

AANDACHTSPUNTEN DROOGTE:

- Door lange periode van droogte neemt het risico op natuurbranden toe. Hiermee dient rekening te worden gehouden bij de inrichting van de natuur en de inrichting van de omgeving rondom het natuurgebied.

In geval van een natuurbrand is deze bebouwing kwetsbaar voor brandoverslag. Er kan bijvoorbeeld minder brandgevoelige natuur nabij bebouwing worden geplaatst.

- In gebieden met een natuurbrandrisico moet rekening worden gehouden met evacuatie van kwetsbare objecten (zorginstellingen, kinderdagopvang, camping etc.). Het evacueren van dergelijke object is lastig en hiermee dient rekening te worden gehouden bij de inrichting van de omgeving.

AANDACHTSPUNTEN HITTE:

- Als gevolg van hitte kunnen onweersbuien ontstaan. Bij zware onweersbuien kunnen binnen korte tijd windhozen en valwinden ontstaan. Dergelijke buien en winden kunnen schade aanrichten en kunnen leiden tot het uitvallen van vitale infrastructuur.

OVERSTROMING

veiligheidsregio
gool en vechtstreek

Veiligheidsregio Flevoland

PAGINA 18/21

VORIGE PAGINA

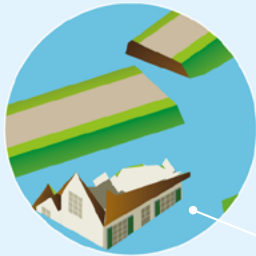
HOME

VOLGENDE PAGINA

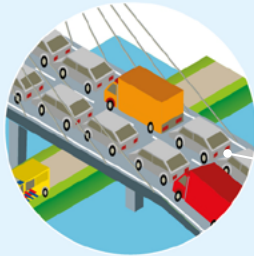
LANGDURIG ONBEWOONBAAR
GEBIED NA OVERSTROMING

GEBOUWEN DICHTBIJ DE
DIJK VERWOEST

VOLDOENDE
EVACUATIEMOGELIJKHEDEN

ACHTERBLIJVERS IN
WONING ZONDER
VOORZIENINGEN

EVACUATIE KWETSBARE
GROEPEN
beperkte evacuatie
capaciteit

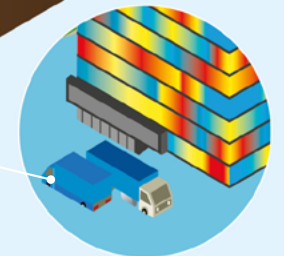
BESCHERMING GEBIED
DOOR BIJVOORBEELD HET
BENUTTEN VAN VER-
HOOGDE WEGEN

UITVAL VITALE INFRASTRUCTUREN
DOOR OVERSTROMING
vitale infrastructures vallen uit en zullen
niet snel herstellen bij een overstroming

WEGEN NIET BERIJDBAAR DOOR
GEVOLGEN OVERSTROMING

UITVAL VAN STRATEGISCHE
OBJECTEN
door overstromingen kunnen
landelijke voorzieningen worden
aangetast

Klimaatverandering leidt tot frequenter hoogwater en een stijgende zeespiegel. Overstromingen vanuit rivieren (Gooi en Vechtstreek) of meren (Flevoland) vormen een groter risico dan een overstroming uit zee. Overstroming van een rivier kan een groot gedeelte van Gooi en Vechtstreek onder water zetten, een overstroming vanuit de meren in Flevoland zet een groot gedeelte van Flevoland onder water. De impact hiervan is groot, het gaat om een gebied met veel inwoners, grote economische waarden, vitale infrastructuur en kwetsbare functies. Bovendien kunnen gebieden langdurig onbewoonbaar zijn na een overstroming. Door naar de gevolgen van overstromingen op de leefomgeving te kijken wordt bepaald of met het bewust inrichten een bijdrage wordt geleverd aan het water robuust maken van de omgeving en het beschermen van bepaalde objecten of functies tegen een overstroming. Dit draagt bij aan het behouden en/of creëren van een duurzaam veilige en gezonde leefomgeving. In de polder zijn de mogelijkheden van het anders inrichten beperkt aangezien het water bij een overstroming erg hoog komt.

AANDACHTSPUNTEN:

- Bij een (dreigende) overstroming zal een groot aantal mensen moeten worden geëvacueerd. Het is daarom belangrijk dat er vroegtijdig wordt nagedacht over de evacuatiecapaciteit en evacuatiemogelijkheden in een gebied. Hierbij moet extra aandacht worden besteed aan kwetsbare groepen, omdat het lastiger is om deze groepen te evacueren.
- Gebouwen dichtbij een waterkering (tot 200 meter van de kering) kunnen instorten bij een overstroming.
- In een gebied kunnen zich strategische objecten bevinden. Dit zijn objecten die een belangrijke landelijke, regionale of lokale functie hebben. Aantasting van dergelijke objecten kan grote gevolgen hebben. Door de omgeving bewust in te richten kunnen dergelijke objecten beschermd worden.
- Herstel na een overstroming kan lang duren. Het is belangrijk om een gebied zo in te richten dat herstel snel kan plaatsvinden en dat het dagelijks leven weer opgepakt kan worden. Denk hierbij aan bereikbaarheid/berijdbaarheid

van wegen, vitale infrastructuur (bv. communicatie, drinkwater, energie), bedrijven/werkgelegenheid en scholen.

- Om bepaalde objecten of functies in een gebied te beschermen kan slim gebruik worden gemaakt van de omgeving. Er kan bijvoorbeeld gebruik worden gemaakt van hoger liggende wegen die kunnen fungeren als waterkering indien nodig. Daarnaast kan bij nieuwe ontwikkelingen worden nagedacht hoe de omgeving kan bijdrage aan het beschermen van gebouwen.

VERDICHT WONEN

veiligheidsregio
gool en vechtstreek

Veiligheidsregio Flevoland

PAGINA 20/21

VORIGE PAGINA

HOME

VOLGENDE PAGINA

**BEREIKBAARHEID
AUTOLUW GEBIED**
voor hulpdiensten
niet bereikbaar

HOOGBOUW
uitdagingen voor redding
en brandbestrijding en
preventieve maatwerk-
oplossingen

RISICO OP DORPSBRAND
niet bereikbaar door
dichte bebouwing

BLUSWATEROORZIENING
niet bereikbaar door
dichte bebouwing

BEBOUWING BIJ TREINSPoor
risico bij transport met
gevaarlijke stoffen

VLUCHTCAPACITEIT
smalle doorgangen,
grote populatie

De druk op de woningmarkt in de veiligheidsregio's Gooi en Vechtstreek & Flevoland is hoog. Om de verwachte groei te kunnen opvangen zullen extra woningen moeten worden gebouwd. Tegelijkertijd moet er ook voldoende ruimte zijn voor andere functies zoals recreëren, reizen en werken. Om deze functies te combineren en groen en natuur te behouden wordt er steeds vaker gekozen voor verdichting. Dit betekent dat er hoge(re) dichtheden van bebouwing en voorzieningen zullen ontstaan. Bebouwing zal bovendien in toenemende mate de grond en de lucht in gaan. Om een veilige en gezonde leefomgeving te behouden en/of te creëren zal er in de omgevingsvisie aandacht besteed moeten worden aan veilige en gezonde inrichting van de omgeving, woningen en gebouwen.

AANDACHTSPUNTEN:

- Rekening houden met de afstand tot transportroutes (weg, water, spoor en buisleidingen) van gevaarlijke stoffen en opslagen met gevaarlijke stoffen en het ontwikkelen van woningen en andere voorzieningen. Dit is belangrijk in verdichte gebieden, omdat er meer mensen, woningen en voorzieningen in een gebied aanwezig zijn die getroffen kunnen worden door een incident.
- Als gevolg van het verdichten zal er ook dichter op groene gebieden worden gebouwd. In geval van een natuurbrand is deze bebouwing kwetsbaar voor brandoverslag. Hierdoor zullen grote groepen mensen moeten vluchten. Dit is vooral lastig voor kwetsbare personen (ouderen, kinderen etc.). In verdichte gebieden dient daarom extra aandacht te worden besteed aan de vluchtcapaciteit.
- Door het dicht bebouwen van schaarse ruimte kan het vluchten in geval van incidenten een probleem zijn. Vluchten van de risicobron af kan lastig of niet mogelijk zijn door de dichte bebouwing. Mensen

zullen daardoor langere routes moeten afleggen om in een veilig gebied te komen.

- Het autoluw maken van gebieden leidt ertoe dat bepaalde locaties lastig of niet te bereiken zijn voor hulpdiensten. Indien er wordt gekozen voor het autoluw maken van gebieden, dient dit in overleg te gebeuren met de Veiligheidsregio. Op deze manier kan gezamenlijk worden gekeken hoe de bereikbaarheid van de hulpdiensten wordt geborgd.
- Door verdichting zal er meer in en op elkaar gebouwd worden. Hierdoor kunnen problemen ontstaan ten aanzien van de bestrijdbaarheid van branden. Het risico bestaat dat redvoertuigen lastig of niet bij branden komen vanwege de dichte bebouwing. Het risico op dorps- of stadsbranden neemt hierdoor toe.